

[Peder Jakobsen.]

til kritik. Under disse forhold opfordrer jeg den høje regering med landbrugsministeren i spidsen til at finde vej frem sammen med udvalget, så der enten kommer en fornyelse eller en afvikling af eksportudvalgene.

Hvad der så skal afløse den nuværende form for landbrugseksport, kan man selvfølgelig tale om i udvalget, og der er vel for så vidt ingen grund til diskussion derom på nuværende tidspunkt. Jeg vil dog gerne have lov til at sige, at for mig og det konservative folkeparti at se skal vor landbrugseksport fremefter ikke bygges efter devisen: trold vær dig selv nok. Man siger ganske vist, at det er landbrugets egne varer, og at det selv skal have lov til at sælge dem, som andre erhverv sælger deres. All right. Men her må jeg pege på, at der dannes så mange sammenslutninger eller karteller i dette land med bestemte aftaler leddene imellem, og dette er man vistnok nødt til at tage i betragtning i forbindelse med afgørelsen, der nu skal træffes med hensyn til vor landbrugseksport i fremtiden.

Jeg vil da også have lov til at hævde, at historien heldigvis har vist os, at den enkelte mand, der sidder med ansvaret hjemme hos sig selv, og som har valgt sit job her i livet som eksportør eller forhandler af landbrugsprodukter, gang på gang har kunnet sprede produktionen, formidle omsætningen — selvfølgelig til gavn for sig selv, men så sandelig også til gavn for landbruget og landet i sin helhed. Og vil man bygge organisationsapparater op — det være sig indenfor landbruget eller enhver anden virksomhed —, hvori den enkelte erhvervsdrivende kun skal være funktionær eller arbejder, eller hvad det nu skal kaldes, kun være et led i hele organisationen, så tager man faktisk charmen ved at leve den fri mands liv fra ham, fordi det, der giver charmen ved tilværelsen, er dog at skabe et eller andet, finde en eller anden vej frem, som andre ikke har kunnet klare. Hvis han på forhånd skal lukkes ude fra noget sådant, tror jeg nok, man afstikker helt nye baner for al handel herhjemme, og jeg tror sandelig hverken det bliver til gavn for erhvervet eller for forbrugerne. Hvis man ikke, som de konservative har ment, så længe vi har de tosidede handelsaftaler, vil gå ind for råd-

givende udvalg, som står til ministerens rådighed, må landbrugets egne organisationer side om side med den private handel og de private eksportører gå ind i en sund og fornuftig kappestrid om at få varerne solgt på den bedst mulige måde og om at finde nye produktioner frem. Jeg peger ikke direkte på andelsbevægelsen. Det har jo vist sig mange gange, at andelsbevægelsen, selv om den har hjulpet det danske landbrug over mangt og meget, dog på mange måder — ligesom fagbevægelsen, når det drejer sig om arbejderne — har været alt for stiv i sin organisation og manglet den smidighed, som den enkelte mand, der sidder med ansvaret for sig selv og sine, i langt højere grad er i besiddelse af. Jeg håber derfor på et godt resultat.

Selvom jeg må beklage, at man ikke har villet rette sig efter de konservative ønsker om at finde en afvikling med det samme, vil jeg alligevel her ved anden behandling anbefale lovforslaget i håb om, at det udvalgsarbejde, der skal finde sted, idet det siddende udvalg jo skal arbejde videre, må føre til det resultat, at vi får en reel afvikling og kommer bort fra den måde at handle med landbrugsprodukter på, som vi har haft de seneste år, efter at den var blevet indført under krigen. Nu, 4½ år efter at krigen er sluttet, må man kunne komme bort fra de handelsformer, som blev skabt dengang.

Aage Fogh: Mit standpunkt til det foreliggende lovforslag var ved første behandling, at jeg ønskede at komme bort fra monopolhandelen. Jeg ønskede at få fastsat en termin, da den skulle ophøre. Men da man i udvalget er enedes om en forlængelse af hele loven i 3 måneder, kan jeg gå ind herfor, idet jeg gør opmærksom på de par linier, der er indført i betænkningen, og hvori der står — jeg beder om tilladelse til at citere —:

„Samtidig indstilles, at udvalget vedbliver at bestå til drøftelse af de problemer, der knytter sig til lovforslaget, således at det inden lovens udløb kan fremkomme med forslag om en nyordning eller afvikling.“

Det vil da sige, at der er tre måneder til rådighed.

Jeg skal ikke nægte, at de henvendelser, vi har haft i udvalget, har gjort et meget stærkt indtryk, i alt fald på mig. Det kan